

ORUŽANE SNAGE BiH U 2012.GODINI

OS BiH su u 2012. godini ostvarile zavidne uspjehe koji se posebno ogledaju u ispunjavanju međunarodnih obaveza i pomoći civilnim strukturama tokom prirodnih katastrofa. Također, prethodna godina je pokazala da su OS posebno značajan segment sigurnosno-odbrambene strukture BiH. Ocjene iznesene tokom teorijskih i praktičnih razmatranja zvaničnika EU i NATO ukazuju da su OS jedna od institucija BiH koja jasno pokazuje stremljenje prema evroatlantskim integrativnim procesima.

Kao najvažniji rezultati OS BiH tokom 2012.godine determinišu se aktivnosti koje su kao težišne vođene pravovremenim planiranjem, dobrom organizacijom i realizacijom koja se provodena optimalnim angažovanjem snaga i resursa.

- ❖ Ono što je nedvosmisleno obilježilo pomoć OS BiH civilnim strukturama je angažovanje resursa tokom požara i snježnih nepogoda koji su ove godine bili naročito izražajni. Tokom gašenja požara angažovano je 88 helikopterskih misija sa preko 240 ostvarenih sati leta, a izbačeno je oko 2.944.600 litara vode. Pripadnici OS BiH su prilikom gašenja požara ostvarili 10.800 sati rada, a djelovali su na oko 35 lokacija u BiH, odnosno u lokalnim zajednicama: Olovo, Zavidovići, Trebinje, Bileća, Tomislavgrad, Konjic, Mostar, Bratunac, Srebrenica, Knežev, Jablanica, Novo Gorazde, Čapljina, Nevesinje i Livno. Tokom gašenja požara angažovano je 75 motornih vozila za prevoz pripadnika OS BiH na požarišta, a korištene su i cisterne za prevoz vode i cisterne za helikoptersko gorivo. Velike snježne padavine širom BiH blokirale su saobraćajnice i otežale rad institucija i ustanova. Pripadnici OS su bili angažirovani na čišćenju snijega na 202 lokacije na području BiH (Mostar, Sarajevo, Pale, Tomislavgrad, Livno, Čapljina, Gacko, Nevesinje, Bileća, Banja Luka i Gorzde). Na tim zadacima proveli su 16.968 sati, od čega je bilo angažovano 160 inženjerskih mašina i 72 m/v raznih kapaciteta koja su služila za prevoz ljudstva, evakuaciju bolesnih te odvoz snijega na deponije. Takođe, angažovana su i 4 helikoptera (dostavljeno 15 tona hrane, vode i lijekova, 1300 litara goriva, prevezeno 186 putnika, evakuisano 22 osobe).

U humanitarne svrhe, kao i za lica pogođena uticajima prirodnih katastrofa, do sada je od pripadnika OS BiH prikupljena i dostavljena finansijska pomoć bolesnim i unesrećenim od 161.013 KM.

- ❖ Pomoć OS BiH lokalnim zajednicama u BiH bila je višestruka. OS su davale svoja sredstva za različite manifestacije, ceremonije i takmičenja na kulturnom, sportskom, vjerskom i tradicionalnom planu. Sanacija puteva izvršena je u dužini od 30 km u općinama: Čajniče, Glamoč i, Derventa. Pontonski mostovi ustupljeni su na privremeno korišćenje lokalnim zajednicama Čapljine i Laktaša, dok je popravak lansirnog mosta izvršen u općini Doboj. Izgradnja vodovodnog sistema je u toku u dijelu općine Bosanska Krupa i izvršen je iskop u dužini od 9km. Rekonstrukcija škole obavljena je Bijelom polju i Livaču. Dvije zadnje navedene aktivnosti potpomognute su sredstvima Nacionalne garde države Merilend iz SAD. Realizovano je i uklanjanje neeksplozivnih ubojnih sredstava iz rijeke Save općina Orašje.

- ❖ Operacije humanitarnog deminiranja se provode kontinuirano tokom cijele kalendarske godine kroz ljetnu i zimsku kampanju deminiranja. Humanitarnim deminiranjem se na najdirektniji način pomaže u stvaranju povoljnih uslova za ekonomski razvoj. S obzirom da OS BiH učestvuju sa oko 20% ukupnih rezultata deminiranja u BiH značajno je istaći da je do 12.10.2012.godine od minama zagađenih površina očišćeno je 1.282.826m² uz angažovanje 27 manuelna deminerska odjeljenja, 3 mašinska deminerska odjeljenja, 5 timova sa psima za otkrivanje eksploziva, 6 timova za generalno izviđanje. OS BiH učestvuju sa oko 20% u ukupnom procesu deminiranja u BiH.
- ❖ Kontinualni proces koji se planira, organizuje i realizuje je obuka. Obuka novoprimitljenih vojnika, komandno-štabni kurs, osnovni i napredni oficirski i podoficirski kurs kao i kursevi učenja stranih jezika su najznačajniji. Edukacija u drugim zemljama planira se prema potrebama pripadnika OS na višim nivoima usavršavanja. Saradnja na ovom polju ostvarena je sa EUFOR-om kroz obuku sa mobilnim trening timovima, kolektivnu obuku, savjetničke timove te vježbe. U SAD programu „Vojska vojsci“ (Mil-to-Mil) realizovano je 27 događaja. Pripadnici OS, njih 97, su u ovoj godini učestvovali na sedam međunarodnih vježbi.
- ❖ Organizovana vježba „Zajednički otpor 2012“ nepobitni je dokaz da su OS, uz ulaganje velikih napora i puno truda, spremne da provedu ovako zahtjevne interagencijske i međunarodne vježbe. Vježba se održavala na lokacijama Čapljine, Bileće, Sarajeva, Mostara i Trebinja sa 850 učesnika iz BiH, zemalja regiona, NATO i članica Partnerstva za mir te vodećih međunarodnih organizacija iz oblasti sigurnosti i odbrane.
- ❖ Međunarodna saradnja ipak je najviše iskazana kroz učešće pripadnika OS u UN misiji ISAF u Afganistanu i misiji u Kongu. U Afganistanu se nalazi peta rotacija Pješadijske jedinice OS u misiji ISAF zajedno sedmom rotacijom štabnih oficira u njemačkom kontingentu. U ovu misiju upućena su i dva pripadnika vojne policije koji su upućeni radi obučavanja Afganistanske narodne armije. Značajno je istaći da se jedinica OS BiH nalazi na obuci sa Nacionalnom gardom Merilend koja se odvija u sklopu mogućeg zajedničkog učešća u misiji u Afganistanu. Pet pripadnika se trenutno nalazi u misiji MONUSCO koji su sada već jedanaesta rotacija.
- ❖ Nastavak kontinuiranog podmlađivanja kadra praktično se odvija kroz dinamiku prijema mladih vojnika u profesionalnu službu u OS BiH i koordiniranu sa dinamikom otpusta personala iz OS BiH. U ovoj godini 284 kandidata 11.klase mladih vojnika je uspješno završilo osnovnu vojnu obuku i njihov prijem se očekuje početkom 2013.godine. U cilju popune upražnjenih vojničkih formacijskih mjesta u komandama i jedinicama OS BiH u martu ove godine odobreno je raspisivanje javnog oglasa za prijem još 300 vojnika. Predviđa se da će kandidati koji uspješno prođu sve zahtjevane uslove biti primljeni u službu tokom 2013.godine. Zbog prijema novih kandidata te zbog zakonskih osnova u 2013.godini se predviđa otpust 948 vojnika. Ministarstvo odbrane i OS BiH su zbog toga su blagovremeno preduzeli važne korake na pripremi procesa tranzicije vojnog personala i zatražilo od zemalja NATO, Evropske komisije i drugih potencijalnih donatora aktivno učešće u NATO perspektiva programu za otpuštene pripadnike OS.

- ❖ Kako bi se stvorilo bezbjedno okruženje OS su tokom godine permanentno uništavale viškove naoružanja, municije i minsko-eksplozivnih sredstava. Tokom 2012.godine uništeno je 642 tone municije i minsko-eksplozivnih sredstava. Ovo je permanentan proces koji će i u buduće biti jedan od težišnih zadataka OS. Kako bi se ovaj zadatak što prije realizovao i neperspektivno naoružanje i municija uništili sklopljen je tehnički aranžman Savjeta ministara BiH sa SAD, a OS BiH sa izabranom firmom vrše praktično uništenje.
- ❖ Oružane snage saraduju sa mnogim međunarodnim organizacijama i institucijama, ali je najveća podrška od strane Komande NATO u Sarajevu i EUFOR-a dok se sa drugim međunarodnim subjektima uspostavlja bliska saradnja bilateralnim i unilateralnim sporazumima. Na bilateralnom polju naročito se ističe saradnja sa Nacionalnom gardom američke države Merilend.
- ❖ Podoficirski kor je promovisao dostignuti nivo razvoja i razmjenio iskustva sa zemljama članicama Američko-Jadranske povelje (A5) na konferenciji koja je održana u junu ove godine.
- ❖ Težišni zadaci OS BiH u 2012.godini apostrofirani su kroz:
 - Kontinuiranu pomoć civilnom stanovništvu;
 - Nastavak učešća u operaciji ISAF u Afganistanu;
 - Nastavak učešća u UN misiji u DR Kongo;
 - Obuku pojedinaca i jedinica;
 - Implementaciju koncepta operativnih sposobnosti;
 - Prijem vojnika u profesionalnu vojnu službu;
 - Realizaciju godišnjeg plana deminiranja;
 - Rješavanje viškova pokretne i nepokretne imovine;
 - Vraćanje ostale pokretne vojne imovine vlastima entiteta;
 - Ispunjavanje međunarodnih obaveza.

Na kraju, funkcionisanje OS BiH u toku 2012.godine obilježili su i otežavali brojni izazovi, kao što su nedovoljno i neredovno znavljanje resursa, odlaganje prijema mladih vojnika po osnovu konkursa i problemi tokom obuke. Multidimenzionalni problemi koji su se reflektovali kroz društveno-ekonomske procese u BiH značajno su ostavili uticaj i na planiranje, organizaciju i realizaciju zadataka. Evidentno je da je dio problema na koje su OS BiH nailazile izuzetno kompleksan i zahtjeva podršku državnih institucija.